

mkdir	<ul style="list-style-type: none"> • Kreira prazan direktorijum. Navodi se ime • Opcija -p (parent) služi da se kreira podstablo direktorijuma 	<ul style="list-style-type: none"> • mkdir test #kreira dir test • mkdir proba/test/prvi #kreira direktorijum prvi, ali i sve njegove pretke, ako ne postoje već
cd	<ul style="list-style-type: none"> • Prelazak u direktorijum zadat putanjom (change directory) • Tekući direktorijum se označava simbolom . • Direktorijum iznad – dve tačke: . . 	<ul style="list-style-type: none"> • cd test • cd .test • nano ./moj_fajl.txt • cd .. #prelazak iznad, u roditelja • cd ../drugi #prelazak u „bratski“ direktorijum
ls	<ul style="list-style-type: none"> • Prikaz sadržaja direktorijuma (list) • Ako se ništa ne zada, prikazuje se sadržaj tekućeg direktorijuma • Moguće zadati putanju do direktorijuma čiji sadržaj je potrebno listati • Opcija -a lista i skrivene fajlove (oni čiji naziv počinje tačkom) • Opcija -l prikazuje detaljniji ispis sadržaja • Kombinovanje opcija: ls -la #istovremeno i detaljnije i skriveni fajlovi • Opcija -r rekurzivno prikazuje sadržaj direktorijuma (prikažu se direktorijumi sadržani u tekućem, a potom i sadržaj tih sadržanih direktorijuma, rekurzivno) • Komanda ll je sinonim za ls -la. Nije dostupno na svim distribucijama 	<ul style="list-style-type: none"> • ls • ls -l • ls -la • ll #skraćeno za ls -la • ls -la /home/nenad #sadržaj home direktorijuma korisnika nenad
cp	<ul style="list-style-type: none"> • Kopiranje (copy) fajla zadatog prvim argumentom na putanju zadatu drugim argumentom • Kopiranje direktorijuma je moguće samo uz opciju -R (recursive) 	<ul style="list-style-type: none"> • cp moj_fajl.txt fajll.txt • cp -R moj_dir drugi_dir
mv	<ul style="list-style-type: none"> • Premešta (move) fajl ili direktorijum zadat prvim argumentom na putanju zadatu drugim argumentom. Ovo bi odgovaralo operaciji <i>rename</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • mv test/moj_fajl.txt moj_fajll.txt • mv test test1 #nema potrebe za -r
rm	<ul style="list-style-type: none"> • Uklanja (remove) datoteku zadatu putanjom • Ako se uklanja direktorijum, potrebno je zadati opciju -r (recursive) 	<ul style="list-style-type: none"> • rm moj_fajl.txt • rm -r test1
chgrp	<ul style="list-style-type: none"> • Menja grupu kojoj fajl pripada. Zadaje se putanja do fajla i naziv jedne od postojećih grupa. Grupe se kreiraju naredbom groupadd i to mora uraditi administrator. • Promena grupe za direktorijum se radi sa opcijom -R 	<ul style="list-style-type: none"> • chgrp moj_fajl.txt si3psi #grupa kojoj fajl pripada je si3psi • chgrp -R test1 si3psi #dir test1 i svi poddirektorijumi i fajlovi se dodeljuju grupi si3psi
chown	<ul style="list-style-type: none"> • Promena vlasnika fajla (change owner). Zadaje se putanja do fajla i naziv jednog od postojećih korisnika. 	<ul style="list-style-type: none"> • chown moj_fajl markom • chown -R test1 markom
chmod	<ul style="list-style-type: none"> • Menja prava pristupa fajlu zadatog putanjom • <kako>Moguće dodavati/oduzimati prava pristupa (+, -) • <kako>Moguće eksplicitno definisati pravo pristupa (=) • <prava>Kategorije prava pristupa: r (read), w (write), x (execute). • <prava>rava se mogu binarno kodirati: r-x je isto što i 3 (read i execute, ali ne i write) • <kome>Mogu se dodeliti korisniku (u) koji je vlasnik, grupi (g) kojoj pripada, i ostalima (o). Mogu se dodeliti ista prava svima (a) • Sintaksa: chmod <kome><kako><prava> <fajl> 	<ul style="list-style-type: none"> • chmod o+w moj_fajl.txt #ostalima se dozvoljava da izvršavaju ovaj fajl • chmod o-w moj_fajl.txt #zabranjuje se, oduzima se w permisija • chmod go-w moj_fajl.txt #i grupi i ostalima se oduzima w permisija • chmod o=rx moj_fajl.txt # ostalima se daje eksplicitno r i x, a ne dozvoljava w • chmod 762 moj_fajl.txt #istovetno kao u=rwx, g=rw, o=r